

Elektroniskie darījumi

elektroniskais paraksts

Sanita Meijere

SK ID Solutions

Elektroniskie dokumenti

Elektronisko dokumentu īpašības

Konkrēts formāts

Metadati

Mašīnlasāms

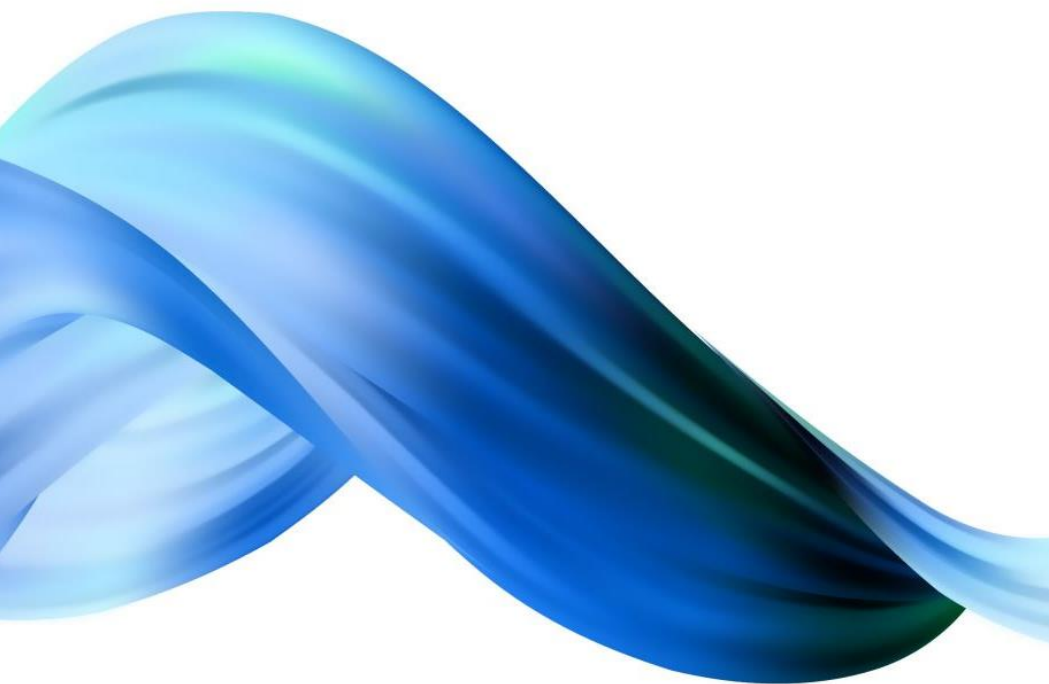
Viena sistēma sadarbojas ar otru

Labā prakse – apmainās caur sistēmu
nevis e-pastu

Tipiskākie
veidi

Preču pavadzīmes

Rēķini

Līgumi, kas noslēgti
attālināti (attālināti
darījumi)

Kādas
darījumu /
līgumu
formas
pieļauj
Civillikums

Mutiska forma

Rakstiska forma

Īpaši apliecināti (pie notāra,
piemēram, darījumi ar nekustamo
īpašumu)

Līgumi, kas noslēgti attālināti (attālināti darījumi) mutiski

- Pa tālruni
- Tiešsaistes tikšanās laikā notikusi mutiska vienošanās
- Jaunākā prakse – ierakstīt šādas saruna un ierakstiem uzlikt e-zīmogu, kas apliecina, ka abu organizāciju pārstāvji ir vienojušies par konkrētām darījuma / līguma detaļām

Līgumi, kas noslēgti attālināti (attālināti darījumi) rakstiski

- Word / PDF fails
 - izdrukāts
 - parakstīts
 - leskanēts
- Apmainās parasti e-pastos, līdzīgos kanālos
- Risks – ja līguma esamība jāpierāda tiesā, grūtāk to izdarīt, nav viennozīmīga pierādījuma, jāpaļaujas uz tiesas interpretāciju un savu spēju pierādīt savu taisnību

Līgumi, kas noslēgti attālināti (attālināti darījumi) rakstiski

- Word / PDF fails ar elektronisko parakstu
 - Bez līmeņa elektroniskais paraksts
 - *Advanced* līmeņa elektroniskais paraksts
 - Kvalificētais elektroniskais paraksts
 - E zīmogs
 - Laika zīmogs

Elektroniskais
paraksts

Bez līmeņa elektroniskais paraksts

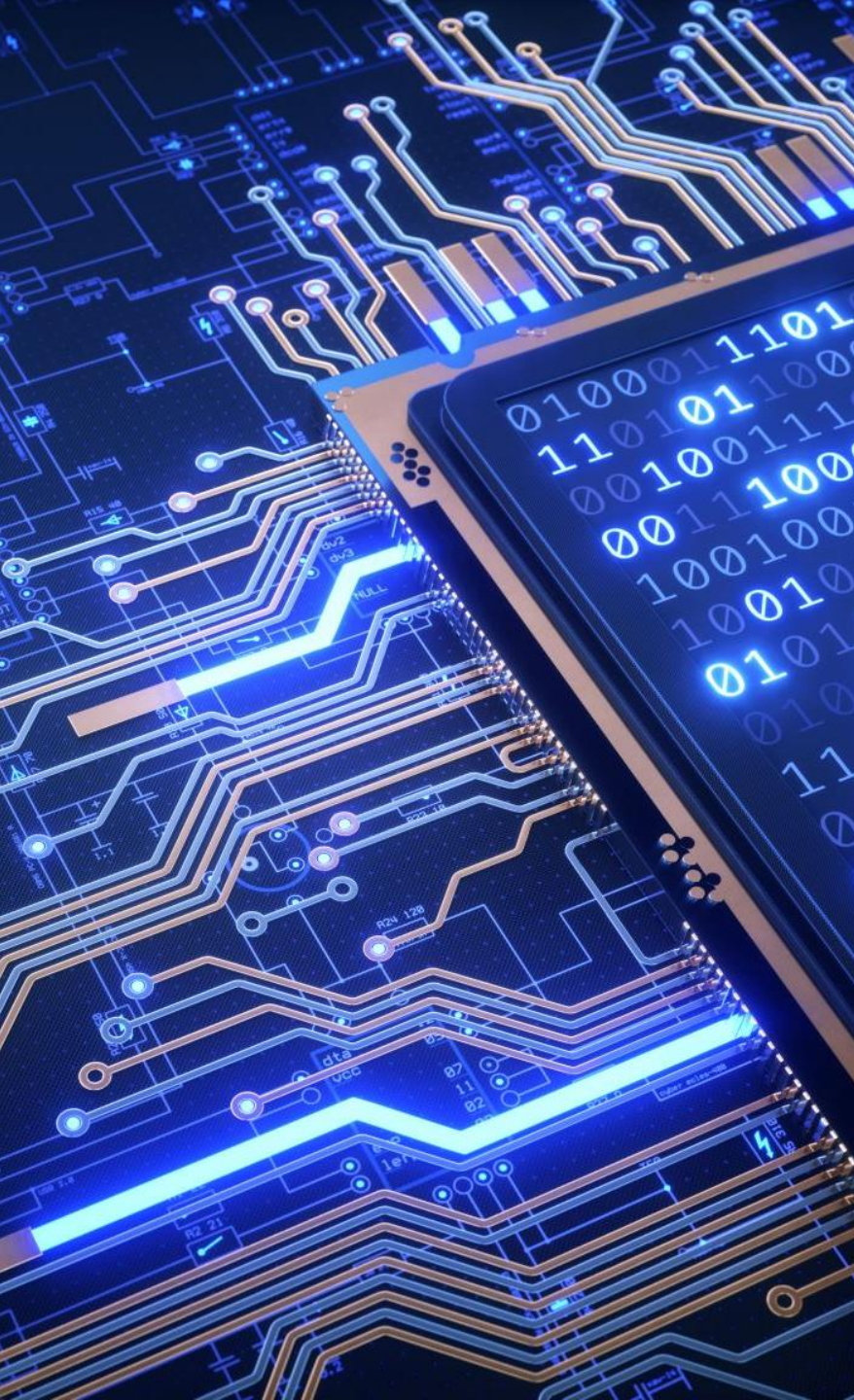
Piemēram, ar roku, speciālu rīko
(pildspalvu) uzvilks uz iekārtas
ekrāna

Risks – ja līguma esamība jāpierāda
tiesā, grūtāk to izdarīt, nav
viennozīmīga pierādījuma,
jāpaļaujas uz tiesas interpretāciju un
savu spēju pierādīt savu taisnību

Advanced līmeņa elektroniskais paraksts

- Atbilst zināmiem eIDAS regulas noteikumiem par elektronisko parakstu
- Risks – parakstītājs tiesā var apstrīdēt savu identitāti nevis pašu parakstu. Paraksta fakts ir bijis, bet jautājums, vai persona, kas parakstīja, bija tā, kurai bija jāparaksta
- Smart-ID Basic (zaļais)
- eParaksts Mobile līdz 06.2020

Kvalificēts elektroniskais paraksts

- QESCD – Qualified electronic signature device – Smart-ID Baltais (Kvalificētais) pēc 11.2018; ID karte (eParaksts); eParaksts Mobile pēc 06.2020, jebkurš cits Eiropas Savienībā (ES) atzīts rīks
 - LV valstij jāpieņem jebkurš ES kvalificētais rīks
- Laika zīmogs
- Reālā laika sertifikāta derīguma apstiprinājums
- Vienīgā neapstrīdamā identitāte un paraksts

Kā drošāk izmantot

izvēlēties kvalificētu elektronisko parakstu;

rūpīgi pārlasīt dokumentus, lai pārlicinātos, ka tajos ir precīzi iekļauta visa nepieciešamā informācija;

PIN informāciju glabāt tikai sev pieejamā vietā un veidā;

neuzstādīt citas personas biometrijas datus savā viedierīcē, kur izmanto elektronisko parakstu. Ja ierīci nododiet lietošanai citai personai, atjaunojiet viedierīces sākotnējo stāvokli (factory reset);

pārbaudīt vidi, kurā elektroniski parakstāt dokumentus. Vislabāk dokumentu lejupielādēt un parakstīt eParaksts.lv vai Dokobit portālā;

atslēgt iespēju redzēt PIN simbolus, ja lietojat elektronisko parakstu publiskos un koplietojamos datoros;

beidzot darbu portālā, nospiegt pogu „Iziet” un pēc tam izdzēst pārlūkprogrammas vēsturi (klaviatūras kombinācija SHIFT+CTRL+DEL);

elektroniski parakstītus dokumentus glabāt vismaz divos eksemplāros. Katru eksemplāru ieteicams glabāt dažādās vietās, piemēram, izmantojot mākoņpakalpojumus, citā sistēmā, serverī, ārējā cietajā diskā vai citā uzglabāšanas ierīcē;

ja viedierīce, kurā izmantojat elektronisko parakstu ir pazaudēta vai nozagta, sazināties ar klientu apkalpošanas dienestu un slēgt kontu. Tā svešiniekiem tiks liegta iespēja mēģināt to izmantot.

E zīmogs

Apliecina dokumenta integritāti & izcelsmi no konkrētas organizācijas

Laika
zīmogs

Apliecina dokumenta integritāti
konkrētā brīdī

Paldies! J&A

Sanita Meijere

+371 29488795